

A kiáltás és a vigasztalás

Kedves Testvérek!

Ebben a különleges és az egész világ, az Egyház és a közösségeink számára drámai esztendőben is eljön az Advent és a Karácsony ideje, amely megújítja bennünk a vágyakozást, hogy az Úr mindenki számára Emmánuel legyen, Velünk-az-Isten, akire reményünket alapozhatjuk, és aki megajándékoz jelenétének vigasztalásával. Ezért hasznosnak tűnik számomra, hogy éppen Krisztusnak erről a minden szívet megvigasztaló jelenlétéről elmélkedjek veletek.

“Ne sírj”

“Történt, hogy Jézus Naim városába ment. Vele tartottak tanítványai és mások is, igen sokan. Amikor a város kapujához közeledett, egy halottat hoztak ki, egy özvegyasszony egyetlen fiát. Elég nagy tömeg kísérte a városból. Amikor az Úr meglátta, megesejt rajta a szíve és megszólította: „Ne sírj!” (Lk 7,11-13)

Mindig megérint, ahogyan Jézus kifejezi együttérzését ennek az asszonynak; rögtön azt mondja: “Ne sírj!”, minden bevezetés nélkül, anélkül, hogy kerülgetné a szenvedését, a tragédiát, amely sújtja őt. Nem lép párbeszédbe vele, nem kérdez tőle semmit. Csak látja egy egyedül álló nő aktuális helyzetét, aki egy fiút kísér a sír felé. Lehet, hogy senki sem tájékoztatta Jézust ennek az asszonynak családi helyzetéről. Jézus látja, hogy egyedül halad, férj nélkül, gyermekek nélkül, akik megvigasztalhatnák. Egyedül van a maga hatalmas fájdalmával. Jézus ezt a valóságot látja. Nincs szüksége arra, hogy mást is lásson, még ha tud is olvasni a szívekben, még ha képes is vizsgálni minden egyes személy múltját és jövőjét, akivel csak találkozik. Ennek a fájdalomnak a jelenléte elég neki ahhoz, hogy együttérzésével átölelje ezt a személyt. Az együttérzés akkor igaz, ha egy jelenlévő fájdalomhoz kapcsolódik, egy síró szívhez, aki talán éppen most veszíti el a reményt. Jézus nem egy szomorú történet iránt ébred irgalomra, hanem egy szív iránt, aki éppen most szenved, még ha a szenvedésnek, a magánynak és az összetört reménynek egész története is van beleírva ebbe a szívbe, csak úgy, mint az az utolsó reménység, amelyet ez az asszony a férje halála után egyetlen fiába vetett. Jézusnak elég az a valóság, hogy egy szív szenved ebben a pillanatban előtte. Jézust így fogja el az együttérzés öröktől fogva az egész világ iránt, mert minden pillanatban látja minden egyes szív jelenvaló szenvedését. Az együttérzés, a kompassió a szív hozzákapcsolódása a másik szívének szenvedéséhez (passiójához).

Az együttérzés azonban nem elég. A szívnek, amely szenved, **vigasztalásra** van szüksége. Az együttérzésben az ember együtt szenved a másikkal. Ám mindez lehatárolódhat egy érzése, amely végső soron egyedül hagyja a másikat a fájdalmában. A vigasztalás egy kapcsolat; etimológiailag a szó azt jelenti “együtt lenni valakivel, aki egyedül van”; a vigasztalás egy együttlét. “Veled vagyok, aki szenvedsz”, ezt fejezi ki a vigasztalás.

A csoda előtt, Jézus egy látszólag hirtelen jövő és hideg mondattal, amely inkább egy parancsra hasonlít, és amely úgy tűnik egyszerre véget vet a nő fájdalmának, elmondja vigasztalását a Naimi özvegynék: “Ne sírj!” Biztosan szelíden mondta neki, talán könnyekkel is a szemében, mint mikor Jeruzsálem fölött sírt (Lk 19,41) vagy Lázár sírja előtt (Jn 11,35). De ez az egészen közvetlen, és hatalommal kimondott mondat (valójában Lukács azt írja “az Úr” és nem azt “Jézus”!), ez a mondat egy alapvető, lényegi dologra emlékeztet bennünket: egyedül Jézus Krisztus tud egy ilyen mondatot kimondani, egyedül Jézus Krisztus tudja így kifejezni az együttérzést és a vigasztalást.

Két óra sírás

Körülbelül egy hónapja Németországból tartottam hazafelé vonattal. Egy 12 órás, hosszú út. Frankfurt és a Breisgaui Freiburg között, miután leültem a helyemre, különös sóhajtozásokat hallottam magam mögött. Aztán egyszerre megértettem, hogy egy fiatal ember volt az, aki sírt, néha egészen erősen, olyannyira, hogy a vagonban az összes utas zavarba jött. Mellette hallottam egy fiatal lányt, aki ugyancsak véletlenül volt mellette, és próbálta egészen tapintatosan megvigasztalni úgy, hogy kérdéseket tett föl neki kétségbeesett szomorúsága okáról. Megértettem, hogy ez a fiú sürgősen hazafelé tartott, ahol a testvére meghalt, vagy reménytelen állapotban volt. Nem mehettem oda, hogy melléüljek és megvigasztaljam; meg amúgy a fiatal nő is már egészen jól tette ezt. Szívesen megvigasztaltam volna és úgymond kötelességemnek is éreztem, hogy megtegyem, de az ülések közötti résen keresztül egy gyors köszöntésen kívül, ahol kezet fogtunk és egymás szemébe néztünk, a helyzet nem tette számomra lehetővé. Akkor megértettem, hogy tőlem mást kértek: az imát, egy könnyörgő és tehetetlen imát, amely nem számíthatott másra csak az Atya gyöngéd szeretetére, a Fiú együttérzésére és a Lélek vigasztalására.

Két órán keresztül, ennek az embernek a sírása és az én szegény imádságom együtt utaztak, sokkal közelebbi egységben egymással, mintha megölelhettem volna és szavakkal és gesztusokkal megvigasztalhattam volna. Nem tudtam semmi mást tenni, semmi mással nem tudtam foglalkozni, csak ezzel. A fájdalma úgymond a kezembe lett helyezve és én az Úr elé helyeztem.

Ebben a két órában megértettem, úgy mint azelőtt soha életem 61 éve és a monostorban töltött 36 éve alatt, hogy mi is az imádság és különösen is a monasztikus hivatás. Azt kaptuk és azt kérték tőlünk, hogy vigasztaljuk meg a világot azzal a vigasztalással, amelyet egyedül Isten tud adni nekünk, amellyel egyedül Isten tud megajándékozni minket. Ezen a vonaton, olyan helyre kerültem, ahonnan minden tőlem jövő vigasztalásra irányuló próbálkozás lehetetlen és hatástalan volt. De ugyanakkor olyan volt, mintha az én felelősségem lett volna, hogy átadjam ennek a szomorú szívnek Krisztus vigasztalását.

Krisztus természetesen arra is hív bennünket, hogy fejezzük ki a vigasztalásunkat a világnak gesztusok és szavak által. De emlékeztet bennünket arra, hogy egyedül ő tudja és ő képes megvigasztalni az ember szívét, ő aki alkotta és ismeri minden örömét és minden szenvedését. Akkor is, amikor ezt kérik tőlünk, és ki is tudjuk fejezni gesztusok és szavak által, a vigasztalásunknak nincs értelme és nem hatékony, csak akkor ha Krisztus együttérzését, kompassióját közvetíti.

Szent Pál jól megfogalmazza, amikor ezt írja a Korintusiaknak: “Áldott legyen az Isten, Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja és minden vigasztalás Istene! Ő megvigasztal minket minden szomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassuk azokat, akik szomorúak, azt a vigasztalást nyújtva nekik, amelyet ő nyújt nekünk.” (2 Kor 1,3-4)

Az emberiség megvigasztalása — és mennyire szüksége van az emberiségnek vigasztalásra ebben a pandémiás és oly sok megpróbáltatással teli évben! — ez a vigasztalás közvetítés által, egy tapasztalat *átadásán* keresztül történik, amelyet megkaptunk és amelyet előbb meg kell élnünk ahhoz, hogy mindenkinek továbbajándékozhatunk.

Már nem emlékszem melyik atya írta, hogy a monasztikus szerzetesek imája, különösképpen az éjszakai virrasztás folyamán, olyan mint mikor az édesanya, aki gyermekét éjszaka sírni hallja, fölkel hogy megvigasztalja. Bizonyosan ez az, amire megvagyunk hívva, erre kell újra rátalálnunk, ahhoz, hogy mélységesen megújuljon keresztény és monasztikus hivatásunk. A világ könnyei előtt Jézus arra hív, hogy alázatos és meggyőződéses szolgálói legyünk annak a “Ne sírj!” -nak, amit egyedül ő tud így mondani annak, aki szenved, aki egyedül van, aki mindent elveszített, még a reményt is.

Minden fájdalommal szembesülve azt kérik tőlünk, hogy valódi kísérést biztosítsunk, valódi barátságot ajándékozzunk, de egy olyan barátságot, amely a hit fuvallatával bír, amely tudja, hogy egyedül Jézus tudja elérni a megszakadt szíveket és egyedül ő képes megvigasztalni őket. Ez a fuvallat az imádságot jelenti, azt, hogy kifejezetten Krisztus vigasztalásán elmélkedünk, hogy kolduljuk a Vigasztaló Lelket, akit a Pünkösdi Szekvenciában úgy szólítunk meg, mint a “Szegények Atyját” és “Édességes Vigaszunkat”.

Három hónapja a vonaton, Szíriai Izsák egy mondatára gondoltam, amely évek óta kísér: “Az imádság fáradalmában és a szíved figyelmében egyesülj a szomorú szívekkel, és azelőtt, amit kérsz, megnyílik az együttérzés forrása.” (*Aszketikus beszédek*, 30,16)

A valódi megújulás

Ettől a tapasztalatomtól fogva, amelyet a vonaton éltem meg Frankfurt és Breisgaui Freiburg között, új módon kezdtem el imádkozni. Minden liturgikus ima, minden egyes Zsoltár más csengést, új horizontot kapott. A keresztény imádság mindig arra indít, hogy Istenhez kiáltsunk, hogy elnyerjük azt, amit egyedül ő tud és akar megadni nekünk. Bármit is kér az ember, alapjában véve mindig az Isten vigasztalását kéri. Mindig azt kéri, hogy Isten legyen közel hozzá, hogy Isten ne hagyja el őt, hogy legyen vele az élet útján, legyen vele a megpróbáltatásban, a “halál minden völgyében” (vö. Zsolt 22,4), amelyen keresztül kell haladnia és ahol egyedül érzi magát.

Ennek tudata, ez a magatartás Isten előtt, ez minden megújulás titka. Aki hittel közeledik az emberiségnek jelen próbatételéhez, fölfedezi, hogy értelmetlen olyan újdonságot várni, amely nem kapcsolódik ahhoz a vigasztaláshoz, amelyet Isten ajándékoz a meghalt és feltámadt Krisztusban, a közöttünk jelenlévő Krisztusban, aki velünk halad. Az Egyház, minden emberi szegénysége ellenére, ennek a vigasztalásnak szakramentuma, szentsége, és csak akkor hűséges a küldetéséhez, ha azért imádkozik és munkálkodik, hogy eljuttassa az emberiségnek Isten vigasztalását Krisztusban. Csak ilyen módon fog tudni megújulni a világ, kezdve velünk, kezdve a közösségeinkkel.

Eddig sohasem figyeltem föl arra, hogy a Jelenések könyvében, Jézus azt mondja, „Íme, újjáteremtek mindent!” (Jel 21,5) közvetlenül az új Jeruzsálem leírása után, ahol letörlik a könnyeket, és ahol minden szenvedés vigasztalásra talál Isten jelenlétében, közelségében:

„Íme, Isten hajléka az emberek között!
Velük fog lakni és ők az ő népe lesznek,
és maga az Isten lesz velük.
Letöröl szemükről minden könnyet.
Nem lesz többé halál,
sem gyász, sem jajgatás, sem fáradság,
mert az elsők elmúltak.
Akkor a trónon ülő megszólalt:
„Íme, újjáteremtek mindent!” (Jel 21,3-5a)

Isten a vigasztalásban újítt meg mindent. Az idők végén teljesíti majd ezt be, de ez az eszkatológikus megújulás most kezdődik, minden alkalommal amikor az emberi fájdalom könnyeit letörlik. Minden imádság, amely az Úr vigasztalását koldulja és minden olyan gesztus és szó, amely ezt a vigasztalást továbbadja az összes olyan helyzetben, ahol az emberi fájdalom megjelenik előttünk, megelőlegezi és sietteti a világ teljes megújulását Krisztusban.

Jézus Krisztussal azonosulva

A 8. Zsoltár 5. versét kommentálva “Mi az ember, hogy megemlékezel róla, az ember fia, hogy gondot viselsz reá?”, Nazianzi Szent Gergely fölteszi magának a kérdést: “Mi ez az új misztérium fölöttem? Kicsiny vagyok és nagy, alázatos és fölemelt, halandó és halhatatlan, földi és mennyei?” És megtalálja kérdésére a választ az Isten Fiának megváltó Megtestesülésében: “Isten emberré lett és szegénnyé értünk, hogy fölemelje a testet, megmentse az ő képét, megújítsa az embert, hogy mi mindnyájan egészen egyek legyünk Krisztusban. Bennünk is teljesen azzá vált, aki ő önmagában, azért, hogy egyedül mi is magunkban hordozzuk az isteni természetet, aki által és akiért megszülettünk és, hogy az ő formája és lenyomata egyedül elég legyen ahhoz, hogy fölismerjenek bennünket.” (*Beszédek*, 7,23).

Ezzel a nagy rácsodálkozással kellene lennünk saját magunkkal szemben és minden emberi lényel szemben: a megtestesülés, Krisztus halála és feltámadása lehetővé tette, hogy ezt mondjuk: “teljesen azzá vált bennünk, ami ő önmagában”, tehát, hogy mi Ő vagyunk a mi emberi alakunkban! Emberségünk minden arculatában, még a legkisebb és legtörékenyebb szempontunkban is, mi Ő vagyunk és Ő mi.

Ezt nem tudjuk megérteni, misztérium, de megkaptuk, hogy élhessük, megtapasztalhatjuk, és ez a tapasztalat egy új élet, egy új módja annak, ahogyan kapcsolatban vagyunk Istennel és mindenkivel. Krisztus új embersége, az az emberség, amelyre az Evangélium és a szentek élete rávilágít, lehetséges számunkra, mert Ő azonosított minket Önmagával, és úgy mond már csak a készségünk hiányzik, hogy úgy kapcsolódjunk Őhöz, mint a mi személyünk teljes és beteljesedett igazságához. Isten azért adja nekünk az életet, hogy befogadjuk saját magunkba a Krisztussal való azonosulást, amely teljességgel megvalósítja emberségünket. Mindez egy út, mert a szabadságunk nem ugrás szerűen, hanem kis lépésekben halad előre. Ugyanakkor fontos tudnunk, hogy ez a valódi út, és, amint Nazianzi Gergely mondja, a rendeltetést, a célt már elértük Istenben, aki "emberré lett és szegényé értünk, hogy fölemelje a testet, és megmentse az ő képét, és megújítsa az embert."

Ha vonz bennünket a mi rendeltetésünk, hogy azonosuljunk Krisztussal, fontos, hogy az Egyház segítségével nézzük, hogy Krisztus, hogyan akart jelen lenni közöttünk. Az Egyház Krisztust állítja elénk, az Úr jelenlétébe helyez bennünket, az ő életének és a mi életünknek minden szempontjából, hogy magával ragadjon és segítsen hozzájárulnunk a Vele való azonosuláshoz. Elég csak arra a sürgető felhívásra gondolnunk, amellyel Ferenc pápa az egyetemes testvériségre való megtérés útját kéri tőlünk, az által, hogy a *Fratelli tutti* kezdetű enciklikájában az irgalmas Szamaritánus képe elé állít bennünket, aki Krisztus. Ez a valódi emberségnek egy ikonja, a teljes emberségé, amely minden szempontból azonosult Krisztussal, aki azért jött, hogy minden embert megvigasztaljon.

Ezért, amikor súlyosan vétünk ez ellen, a bűn által, elszakadunk Jézus szépségétől, aki a példánk és mintaképünk - és napjában ezerszer vagyunk így! - az Egyház valódi helyreigazítása, korrekciója nem abban áll, hogy belenyom bennünket bűnünk sarába, Krisztust elutasító csúnyaságunkba. Nem. Az Egyház szívünk tekintete elé helyezi az Úr legragyogóbb szépségét, amely az irgalmassága, az ő atyai gyöngédsége, amelyen teljesen átragyog az Atya jósága. „Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura, hogy az okosak és a bölcsék elől elrejtetted ezeket és a kicsinyeknek kinyilatkoztattad. Igen, Atyám, így tetszett neked. Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú kinyilatkoztatja. Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítlek titeket. Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalmát.” (Mt 11,25-29)

Jézus az emberségük teljessége felé vonz bennünket, amely nem más, mint az a szelídség és alázatos szívűség, amely megmutatja az Atyát és átad minden jót, amit az Atya ad a világnak, tehát magát a Fiút és a Vigasztaló Lelket.

Ennek következtében, az imádság és a testvéri közösség nem csak jó farizeusi gyakorlatok, hogy úgy érezzük "rendben vagyunk", hanem az odakapcsolódásunk ahhoz az új emberséghez, amelyet a Krisztussal, az Isten Fiával való azonosulásunkban kapunk meg. Az Istennel való kapcsolat és a felebarátunkkal való kapcsolat a hivatásunk lényegi és alapvető dimenziói, hogy megtapasztaljuk, hogy minden szempontból Ővele váltunk azonossá.

A kiáltás és a kérés

Lázár halálakor és két nővérének fájdalmával szembesülve, Krisztus vigasztalása mindkét síkon kifejeződött, úgy is mint mélységes imádság az Atyához és, mint valódi jelenlét szenvedő barátai számára. Ahhoz, hogy továbbadja Krisztus vigasztalását, az Egyház hiteles imádságra és valódi, megtestesült, Jézuséhoz hasonló jelenlétre tanít bennünket. A vigasztalás úgy adódik tovább, ahogyan Jézus adta tovább a földi küldetése során: úgy, hogy valóságosan jelen van az emberek számára, de közben ezt a jelenlétét betölti egy kolduló magatartás az Atya előtt. Benne ez a két jelenlét, jelenlét az Atya számára és jelenlét a többiek számára, sohasem vált ketté, mert személyének kapcsolati egységét alkották. Jézus nem választotta szét a közösséget (kommuniót) Istennel és a közösséget (kommuniót) a felebaráttal. Ez a kettő Őbenne egyetlen szívnek, egyetlen szeretetnek a kifejeződése volt. Az Egyház is mindig arra van meghívva, hogy ne válassza el egymástól az imádságban való elköteleződést és a testvéri közelségben való elköteleződést, és hogy tanítson bennünket ennek az egységnek a megélésére, amely lehetővé teszi, hogy Krisztushoz kapcsolódjunk, hogy olyanokká váljunk, mint Ő, hogy Ővele azonosuljunk.

Nemrég szembesültem vele, hogy a Mi Atyánk imádságom mennyire felületes és figyelmetlen. Napjában többször imádkozzuk, mert ez az az imádság, amelyet Jézus tanított, mert ez minden keresztény imádságnak, minden biblikus imádságnak a sűrítménye. De azt is megértettem, hogy az elkalandozás a Mi Atyánk imádkozása közben nem annyira az, hogy nem gondolunk bele eléggé abba, amit mondunk, hanem, hogy nem *kérjük* azt, amit mondunk. Az imádságban való figyelmetlenség és felületesség nem fogalmak vagy szavak kérdése, amit átgondolunk és nem is annyira az érzéseknek vagy a lelkesedésnek a hiánya miatt van; inkább abban áll, hogy az imádság szavai nem kérlelő kiáltások, nem könyörgések, nem kolduló szavak. Ezért elkezdtem úgy imádkozni a Mi Atyánkot, hogy hangsúlyozom a kérést kifejező igéket, amelyeket az imádság mondat velünk:

“Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, **szenteltessék meg** a te neved, **jöjjön el** a te Országod, **legyen meg** a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket **add meg** nekünk ma, és **bocsátsd meg** vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és **ne engedj** minket belépni a kísértésbe, de **szabadíts meg** a gonosztól.”

Rögtön mintha a Mi Atyánk újra imádsággá vált volna, az én imádságommá és az egész emberiség imádságává, amelynek szüksége van Istenre, amelynek szüksége van az Atyára. Ami valóban a sajátunkká teszi azt, amit mondunk, az alapvetően a kérés, a kolduló kérés kiáltása. Mert ilyenkor, úgymond egyesítjük a szavainkat valódi szükségletünk mélységével, amely lehet egy seb, egy fájdalom, egy hiány, de lehet az a jó is, amelyet azoknak kívánunk, akiket szeretünk.

Ez a mélység mindig a szívünk tátongó mélysége, amely kifejeződik és kitágul az imádságban. Minél nagyobb és élesebb szükségletet fejez ki az imádság, amely képes kiterjedni az egész emberiségre, az imánk annál kevésbé felületes és figyelmetlen. A szükség, amely kiáltásra sarkall, soha nem felületes. A szívünk és a világ szíve soha nem felületes. Az a felületes, amikor nem ebből a mélységből kiindulva imádkozunk.

Az imádság akkor válik súlyossá, lángolóvá, amikor a kiáltás, amelyet kifejez egy olyan szükség mélységéből hangzik fel, amelyben elhagyatottnak éreznénk magunkat, ha egy Másik nem felel. Ezért az igazi imádság, a mély, emberi imádság mindig annak a kifejeződése, hogy vigasztalásra van szükségünk, arra a vigasztalásra, amelyet csak egy "Velünk-az-Isten" tud megadni nekünk.

Mennyire mélyé válnak a Zsoltárok is, amikor elkezdünk hangsúlyt fektetni a kérésekre! A Zsoltárok az imádságnak egy iskolája, mert arra tanítanak, hogy valóban kérjünk, valóban kiáltunk Istenhez. "A mélységből kiáltok, Uram, hozzád!" (Zsolt 129,1) Maga Jézus is, amikor egy Zsoltárt idéz, kiáltva teszi: "Kilenc óra tájban Jézus felkiáltott, hangosan mondva: Éli, Éli, lamma szabaktani? Vagyis: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?" (Mt 27,46)

Az elhagyatottságát kiáltja, azért kiált, hogy az Atya jelenlétét kérje, az Atya vigasztalását a fájdalmak egy emberének mélységes magányában, aki az egész emberiség bűnét hordozza.

A kérés szabadsága

A Zsoltárok, mint az Egyház minden imádsága arra tanítanak minket, hogy megértsük, hogy a kiáltás az, ami aktiválja a szabadságunkat. Az ember elveszítheti teljes szabadságát, de a kiáltás szabadságát nem, és amikor felhangzik a kiáltás, a szabadsága újra éled, még ha tehetetlen is. A szabadságunkat nem úgy birtokoljuk mint hatalmat arra, hogy mindent megtehetünk, de mindig megvan a szabadságunk arra, hogy mindent kérjünk, a szabadságunk, amely elismeri, hogy Isten mindent megtehet, hogy mindent megkaphatunk az Atyától, még a kegyelmet is a bűn után, az egységet is a megosztottság után, még az életet is a halál után.

Szent Benedek mélyen tudatában volt az imádság és a szabadság közötti kapcsolatnak. Amikor a monostor kápolnájáról beszél, minden szerzetesnek szabadságot ad, hogy bármikor beléphet ide, hogy imádkozzék, "*simpliciter intret et oret* — csak lépjen be egyszerűen és imádkozzék" (RB 52,4), akkor is ha a szerzetes a teljes engedelmességre tett fogadalmat és arra, hogy semmit sem tesz az apát engedélye nélkül. Ezt az alapvető szabadságot, hogy egyszerűen mindent az Atyától kérjünk, ezt senkitől sem lehet megtagadni. Mert ez egy olyan szabadság, amelyet Isten ajándékozott az embernek, amikor a saját isteni szabadságának képére teremtette őt, a saját isteni szabadságával való párbeszédben.

Egy egyszerű kérés imádságával szemben ott van Isten szabadságának végtelen tere, aki az embert az ő végtelen szeretetének, szerelmes atyaságának jelenlétében teremti. A kert, ahová Isten Ádámot és Évát helyezi, inkább lelki, mint anyagi tér, ahol az ember egy atyai és családi Isten jelenlétében élhet, aki mindig nyitott a kapcsolatra teremtményével és a vele való párbeszédre.

A bűn következtében az ember elfordult ettől az egyszerű (*simpliciter*) jelenléttől Isten előtt, de Isten nem vonta meg tőle, és Krisztusban teljesen megújította annak a feltétel nélküli lehetőségét, hogy szabadon "belépjen" ebbe a térbe. Szent Benedek tudja, hogy ez a tér mindenekelőtt egy belső tér még ha a kápolna helye is az, amely tanít minket ennek fölfedezésére önmagunkban és közöttünk. Miután megszabta, hogy a testvér, aki imádkozni akar "lépjen be egyszerűen és imádkozzék", hozzá teszi: "nem hangos szóval, hanem könnyekkel és a szív vággyával - *in lacrimis et intentione cordis*" (52,4).

Nem szükséges mesterségesen dramatizálni a szabadságunk mély természetét, amely már egy kiáltás a szívünk mélyéből, a vágyból, amely maga a szívünk, főleg, amikor az megtapasztalja saját nyomorúságát, azt a mélyen gyökerező szomorúságot, hogy egyedül van és elhagyatott, mert elhagyta az Istent. A szív könnyei egyszerűek és igazak, mint Ádám könnyei, vagy még inkább: mint egy gyermek könnyei, akinek hiányzik az anyukája.

A 101-es Zsoltár azt mondja, hogy Isten lehajol az Égből “és meghallja foglyok sóhajtását, és megszabadítja a halálra szántakat” (Zsolt 101,21). A figyelem, amelyet Isten a mi imádságunkra fordít, amely lehet akár egy jajgatás, egy sóhajtás is, a szabadulás tere, annak lehetősége, hogy szabadok legyünk akkor is, ha szabadságunk valamely korlátjának foglyai vagyunk. Ha valóban tudatában lennénk, hogy az imádság a igazi szabadság egy tere, olyan tér, ahol aktiválódik a szabadságunk, ahol talán újjászületik, akkor nem “pipálnánk ki” olyan gyorsan az imádságot, mintha egy fáradságos nehéz munkától kellene megszabadulnunk. Inkább arra vágynánk, hogy mindig imádkozzunk, mert az ember természeténél fogva arra van teremtve, hogy mindig szabad legyen. Ádám nem értette meg, hogy Isten arra adta szabadságát, hogy mindent *kérhet*, és nem arra, hogy mindent *elvegyen*. Amikor elveszünk, a szabadságunk lehatárolódik a birtoklásra, rázárul arra, amit birtokol. Ezzel szemben, amikor kérünk, a szabadság kitágul és nyitva marad az ajándék befogadásában és ennek következtében a hálaadásban, mert Isten nem szab határt ingyenes szeretete ajándékainak.

A Lélek teste

Ha ez a lelkületünk, ha megengedjük, hogy Krisztus felszabadítsa bennünk az Atyához intézett kiáltásunkat, a testünk is feltámad, a testünk is új életre kel.

“Erre elhengerítették a követ, Jézus pedig az égre emelte tekintetét és így imádkozott: Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Tudom, hogy mindig meghallgatsz. Csak a köröttem álló nép miatt mondtam, hogy higgyék: te küldtél engem. E szavak után hangosan beszólt: Lázár, jöjj ki! S a halott kijött. Lába és keze be volt pólyázva, az arcát meg kendő fődte. Jézus szólt nekik: Oldjátok fel, hogy tudjon járni.” (Jn 11,41-44)

Az imádság gyümölcse, amely a Lelket kéri az Atyától, a test élete: az újraéledő test, a haláltól megszabadított test, még ha megkötik is a földi élet feltételei, azok a “pólyák”, amelyek eloldásában a többieknek kell segíteniük nekünk. Az Egyház élete és a mi életünk az Egyházban mindig az Isten Lelke által megújuló esemény, aki azért jön, hogy életet adjon az emberi testnek, a mi bűntől, és annak bennünk és az egész világban jelenlévő következményeitől megsebzett és megölt emberségünk testének. Krisztus azért testesült meg, hogy megmutassa nekünk, hogy az emberi test hogyan válhat, úgymond, a Szentlélek testévé.

Mi más a Pünkösöd, ha nem az egyházi test életre keltése, amelyben Isten Lelke megvalósítja Krisztus jelenlétét a világban? És a mi testünk az, amelyet a Lélek megragad és életre kelt, hogy Krisztus megtestesült Testévé tegye. Miként ez Máriával is történt: „A Szentlélek száll rád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten Fiának fogják hívni.” (Lk 1,35).

Olyan misztérium ez, amelyet nem tudunk megérteni, de amelyre meg vagyunk hívva, hogy éljük, hogy engedjük megtörténni bennünk és közöttünk, mint a szent Szűzben. A keresztény misztériumot nem lehet megérteni csak tapasztalat által, mert nem egy gondolat, hanem egy esemény.

Az általános emberi válsággal szemben, vagy inkább *ebben* a válságban, mint azzal a fiatalemberrel szemben, aki a vonaton sírt, sürgős, csak úgy mint a mi tehetetlen szabadságunk kiáltása a mindenható Atyához, sürgős, hogy megtörténjék Istennek egy új megjelenése a világ testében, hogy a Lélek visszajöjjön és életre keltse Krisztus Testét, hogy azt mondja Lázárnak, hogy jöjjön ki a halálból, és hogy *megérintse* a Naimi özvegy fiának koporsóját és feltámassza őt (vö. Lk 7,14).

Ez az Egyház kegyelme és sürgős feladata, ez az Egyházban a kegyelem és a sürgető feladat Pünkösöd óta mind a mai napig: a Szentlélektől éltetett Testté válni, mint Jézus Máriában. Arról van szó, hogy testet adjunk a Paraklétosznak, a Vigasztalónak. Ezért az emberiség könnyeinek jelenlétében a legigazabb magatartás az emeleti teremben folytatott imádság, csak úgy mint a bátorság, hogy kimenjünk a nyilvános terekre és hirdessük a Feltámadottat azáltal, hogy elvisszük a világba szavainkkal és tetteinkkel a Lélek fuvallatát, aki jelenvalóvá teszi a "Velünk-az-Istent".

Megtestesíteni a Krisztussal való találkozást

Mit testesít meg a Szentlélek a mi személyekből, hétköznapi és társadalmi életből álló emberségünkben? Mit testesít meg a Vigasztaló a mi testünkben, hangunkban, tekintetünkben? A Krisztussal való találkozást testesíti meg, Jézus jelenlétét, aki minden egyes emberrel szembe jön, aki kapcsolatra lép az emberiséggel azáltal, hogy felel minden egyes szív minden vágyára.

Jézus sokféle csodát tett, de minden egyes gyógyítás vagy gonoszlélektől való megszabadítás nem annyira, vagy nem csak a helyreállt egészség vagy a jó közérzet újra megtalálása, vagy akár a feltámasztott élet következtében adott békét a szíveknek, hanem mindig és csakis azáltal, hogy találkoztak magával Krisztussal, az Ő arcának fényével. A kilenc leprás, akik nem tértek vissza Jézushoz, megelégedtek azzal, hogy meggyógyultak a leprából. Csak egy értette meg, hogy a szíve nem csak ezt a gyógyulást kereste, hanem ennek az Embernek az Arcát, akivel találkozott (vö. Lk 17,11-19).

Amikor a Vigasztaló Lélek életet ad az Egyháznak, úgy teszi, hogy az emeleti teremben jelenlévő személyek közösségét átalakítja egy olyan testté, amely mindenkinek lehetővé teszi, hogy Krisztussal találkozzék. A Lélek átalakítja az arcunkat Krisztus Arcává, azért, hogy Jézus a mi nyomorúságos testünkön keresztül is válaszolhasson az értelemre, szépségre irányuló vágyra, amely ott ég minden ember szívében, bármilyen személyes, társadalmi és kulturális helyzetben legyen is. Ez a vágy ott ég még a világiasság hamuja alatt is, amely jelenleg olyannyira elvonja a figyelmünket a valódi vágyainktól.

Advent és Karácsony segítenek bennünket emlékeznünk arra, hogy az Angyali üdvözet sohasem választható el a Vízitációtól, mert Isten azért testesül meg bennünk, hogy minden emberi találkozásunk lényegévé és örömévé válhasson. "Amikor Erzsébet meghallotta

Mária köszöntését, örömeiben megmozdult méhében a gyermek, maga Erzsébet pedig eltelt Szentlélekkel. Nagy szóval felkiáltott: Áldott vagy az asszonyok között, és áldott a te méhed gyümölcse!” (Lk 1,41-42).

A Lelket azért kaptuk, hogy megvalósítsa közöttünk azt a kommuniót, aki a Szentháromságban Ő. Az Egyház Testét a Vigasztaló formálja, hogy minden ember találkozzék és találkoztassa a többiekkel Jézus Krisztussal és benne az Atyával. A testvériség, amelyre Ferenc pápa erőteljesen hív bennünket a *Fratelli tutti* kezdetű enciklikájában, amelyben egy tudatosítási és megtérési folyamatot kínál fel nekünk, ennek a misztériumnak a megvalósulása bennünk, közöttünk és mindenkiel. Ha a mi keresztény életünk és a közösségeink élete nem ennek a misztériumnak a megvalósulását szolgálja és formálja, az azt jelenti, hogy nem Krisztus Lelke éltet bennünket, hanem a világ szelleme, amely mindig gögös és önmagára zárt, még akkor is, amikor nagylelkűnek és mindenki számára hasznosnak hiszi magát.

A Jézussal való találkozás nélkül nincs vigasztalás, mert Nélküle a szív egyedül marad, megfosztva az értelemtől és a szeretettől. Ezért fontos, hogy a történelemnek ebben az oly kusza és félelmeikkel teli időszakában, úgy éljük meg az Adventet és a Karácsonyt, hogy figyelünk arra a meghívásra, amelyet maga Jézus intéz külön külön mindnyájunkhoz és ad át az egész emberiség javára, hogy figyeljünk Őrá az Ő eljövételébe vetett hit bizonyosságával: “Nézzetek fel, és emeljétek föl fejeteket, mert elérkezett megváltásotok ideje!” (Lk 21,28)

A Karácsony öröme, hogy folyton találkozhatunk Jézussal, világosítsa meg a tekintetünket, hogy így nézzünk mindenre és mindenkire, és tegyen bennünket egyre inkább egyé Körülötte! Boldog Karácsonyt mindnyájatoknak!

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori
OCiszt Generális Apát